

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: ПРОБЛЕМИ ПОЕТИКИ

1. Нормативні навчальні дисципліни та практика.

1.1. Нормативні навчальні дисципліни.

Другий (магістерський) рівень. Код: ОК7.

ВИКЛАДАЧ: Кісельова Людмила Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент

E-mail: l.kiselyova@ukma.edu.ua

ЗАГАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ: 4 кредити ECTS

Заняття в аудиторії: 42 год (28 лекційних і 14 семінарських занять по 2 академічні години)

Самостійна робота слухачів курсу: 78д год.

Форма підсумкового оцінювання: екзамен.

АНОТАЦІЯ

Курс «Проблеми поетики» узагальнює, систематизує, суттєво доповнює та поглиблює знання студентів з теорії літератури та методології літературознавчих досліджень. У курсі розглядаються основні етапи розвитку поетики як самостійної дисципліни, висвітлюється історія формування системи понять цієї науки, що вивчає специфіку та закони художнього мислення. Увагу зосереджено на логіці розвитку та взаємодії двох основних поетологічних напрямів – історичного та лінгвістичного. Аналізуються ритуальні витоки поетики, передумови виділення її базових категорій; розглядаються концептологічні проблеми. Унаочнюється мінливість категорій поетики у зміні літературних епох. Окреслюються основні поетологічні традиції Сходу і Заходу, роз'яснюються та зіставляються поняття «пойесіс», «вень», «кав'я», «аланкар», «дхвані», «раса», «кокоро» і «котоба»; визначаються функції риторики як «культури готового слова». Простежується еволюція поетичних шкіл ХХ ст. у зв'язку зі зміною світоглядної парадигми і трансформацією художньої комунікації. Приділяється увага розвитку автореферентної поетики в літературі модернізму та постмодернізму, а також поетиці інтертекстуальності.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ:

Мета курсу – окреслити коло найважливіших (зокрема невіршених) проблем поетики та показати можливі шляхи розв'язання складних завдань, які формулює сучасна теоретична поетика.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
ПРН-3: Вільно висловлюватися з питань поетики, обґрунтовуючи доцільність вжитої термінології.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарських заняттях 1-7.	Поточний контроль. Контрольна робота. Підготовка до захисту індивідуального проєкту.
ПРН-7: Порівнювати поетологічні концепції різних культурних традицій, визначаючи спільні та відмінні риси; розкривати значення ключових понять.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарському занятті 3. Опрацювання наукової літератури.	Поточний контроль.
ПРН-16: Розуміти специфіку семантичної мови фольклору в порівнянні з літературною та	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарських	Поточний контроль. Контрольна робота.

причини виникнення семантичної поетики.	заняттях 1, 5. Опрацювання наукової літератури.	
ПРН-9: Визначати типи художньої свідомості, базові категорії поетики та домінуючі тропи у кожному періоді розвитку поетичної думки.	Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарському занятті 2. Опрацювання наукової літератури.	Поточний контроль. Контрольна робота.
ПРН-14: Обирати найбільш релевантний підхід (риторичний, естетичний, лінгвістичний, історичний, семіотичний) до аналізу тексту з урахуванням його генези.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарському занятті 7. Написання письмової роботи (індивідуальний проєкт). Опрацювання наукової літератури.	Поточний контроль. Підготовка та захист індивідуального проєкту.
ПРН-15: Знати та критично осмислювати сучасні теорії інтертекстуальності, неоміфологізму, археопоетики, дешифрування.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарських заняттях 4, 5. Опрацювання наукової літератури.	Поточний контроль. Контрольна робота.
ПРН-10: Інтерпретувати твори художньої літератури з урахуванням вимог нової наукової парадигми.	Лекційні заняття. Написання письмової роботи.	Підготовка та захист індивідуального проєкту.
ПРН-14. Аргументувати методологічні засади власного дослідницького проєкту; визначати теоретичні концепції різних літературознавчих шкіл.	Написання письмової роботи.	Захист індивідуального проєкту.
ПРН-11. Дотримуватися принципів академічної доброчесності та культури мови.	Виконання контрольної роботи та індивідуального проєкту.	Поточний контроль. Контрольна робота. Підготовка та захист індивідуального проєкту.

ЗМІСТ КУРСУ

Вступне слово

Курс пов'язаний з проблематикою навчальних дисциплін «Актуальні проблеми сучасного літературознавства», «Головні теоретичні концепції і школи західного літературознавства ХХ ст.», «Методологія літературознавчих досліджень». Узагальнюючи та поглиблюючи знання студентів з теорії літератури, курс покликаний розкрити специфіку художнього мислення на різних етапах його розвитку та висвітлити особливості формування граматики поетичної мови й поетичної думки в різних культурних традиціях. Самостійне опрацювання окремо визначених тем має закріпити й доповнити зміст лекційного курсу та забезпечити належну підготовку до семінарських занять. Контрольна робота та заключна письмова робота (індивідуальний проєкт) мають демонструвати вміння студентів аналізувати та критично осмислювати наукові джерела, обґрунтовуючи при цьому власні аналітичні моделі.

Тематичний план

№ з/п	Теми лекцій	Кількість годин
	I триместр	
Лекція 1.	Предмет і структура курсу. Поетика як «історія теорії поезії» (Г.Поспелов); наука, предметом якої є художнє мислення (Р.Інгарден), «граматика поетичної мови й поетичної думки» (Г.Шпет). Риторичний естетичний, лінгвістичний, історичний та семіотичний підходи теоретичної поетики.	2 год.
Лекція 2.	Культурологічні засади поетики; сутність діалогічного підходу до естетичного об'єкта (М.Бахтін, В.Біблер). Поняття художньої доміанти. Дискурсивні практики та епістемі. Антиномії цілісного художнього смислу.	2 год.
Лекція 3.	Зміна типів художньої свідомості та історично обумовлена трансформація базових категорій поетики (стиль, жанр, автор). Архаїчний період («поетика без поетики»). Фольклор і література.	2 год.
Лекція 4.	Традиціоналізм – поетика стилю та жанру. Розвиток понять норми і зразка. Літературні школи доби Античності та Середньовіччя.	2 год.
Лекція 5.	Традиціоналізм доби Відродження. Боротьба «artes» і «auctores». Утвердження національного елемента; створення єдиної жанрової системи. Принцип семантичної єдиності слова і жорстка кодифікація в поезії класицизму та алегорична систематика бароко; взаємозв'язок і взаємодоповнення цих двох способів художнього мислення.	2 год.
Лекція 6.	Індивідуально-творча художня свідомість. Кінець епохи риторичного традиціоналізму. Поетика автора в романтизмі та реалізмі. Проблеми «свого» і «чужого» слова; колективної свідомості, «безсвідомого» та особистісного в літературі ХХ ст.	2 год.
Лекція 7.	Аксіологія слова і букви у поетологічних вченнях Сходу і Заходу. Витоки уявлень про «універсальну граматику», котра «співпадає зі	2 год.

	структурою самого світу» (Ц.Тодоров). Тропи і концепти.	
Лекція 8.	Автор у структурі художнього естетичного об'єкту Тріада розуміння: автор-текст-реципієнт. Архітектоніка естетичного дискурсу (М.Бахтін).	
Лекція 9.	Методичні аспекти інтертекстуального аналізу, розроблені представниками французького структуралізму і постструктуралізму (Ю.Крістева, Р.Барт), Ж.Деріда, Ж.Женет) та інших шкіл: американської (М.Ріфатер, М.Пфістер), польської (М.Гловінські, К.Гурські, Г.Бобілевич), хорватської (А.Флаккер, Д.Ораїч Толіч, М.Медарич), німецької та австрійської (Р.Лахман, А.Ханзен-Льове), російської (Ю.Лотман, Р.Тіменчик, І.Смірнов, М.Ямпольський, О.Жолковський та ін.), болгарської (Д.Чавдарова).	2 год.
Лекція 10.	Поняття коду. Лінгвістичний, загальнолітературний, жанровий коди та ідіолект письменника. Культурний, герменевтичний, семічний, символічний і наративний коди (Р.Барт). «Подвійний код» у постмодернізмі.	2 год.
Лекція 11.	Ритуально-міфологічна критика, її основні версії. Структура, логіка, поетика міфу. «Ритуальні» засоби організації тексту. Міфологічні мотиви як «першоджерела» поетики сюжету і жанру (О.Фрейденберг).	2 год.
Лекція 12.	Теорія «семантичної поетики як потенційної культурної парадигми» (В.Топоров, Т.Цив'ян, Ю.Левін, Д.Сегал, Р.Тіменчик). Польська семіологічна школа: теорія «дешифрування» та «археопоетика» Є.Фарино.	2 год.
Лекція 13	Проблема «постлітератури»: «Освічений еkleктизм» як основа багатьох новітніх поетологічних шкіл. «Поетика виражальності». Р.Барт як «порушник кордонів». Причини методологічної кризи та вимоги нової гуманітарної парадигми.	2 год.
Лекція 14	Поняття комплексного системного аналізу. Доцільність міждисциплінарних альянсів. Підсумки курсу.	2 год.

№ з/п	Теми семінарських занять	Кількість годин
	II триместр	
Семінарське заняття 1.	<p align="center">«Особливості фольклорної поетики»</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анонімність, варіативність, формульність та «синкретизм» фольклорних текстів. 2. Семантична структура фольклорного слова: основні відмінності від слова літературного. 3. «Семантична мова фольклорної традиції» в літературних текстах. <p align="center"><u>Література:</u></p> <p align="center">Росовецький С. Український фольклор у теоретичному</p>	2 год.

	<p>висвітленні. Ч.І. Теорія фольклору. Посібник для університетів. – К., 2005. – С.7-26;</p> <p>Хроленко А.Т. Семантическая структура фольклорного слова // Русский фольклор. XIX. Вопросы теории фольклора. – Л., 1979. – С.147-156;</p> <p>Червинский П.П. Семантический язык фольклорной традиции. – Ростов-на-Дону, 1989;</p> <p>Кисельова Л.О. Семантична мова фольклорної традиції в поезії М.Клюєва та В.Свідзінського // Магістеріум. – Вип..20: Літературознавчі студії. – К., 2007. – С.25-31.</p>	
<p>Семінарське заняття 2.</p>	<p>«Початок європейської поетологічної традиції: Аристотель і Гораций» План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування рефлексивного традиціоналізму в давньогрецькій літературі: від «ситуативного» визначення жанру – до кодифікованої літературної норми; від архаїчного поняття «авторитету» - до категорії авторства; від «манери» - до індивідуального стилю, «характеру». 2. «Поетика» і «Риторика» Аристотеля – перші систематичні узагальнення античного літературного досвіду. 3. Категорії міри, співвимірності, відповідності в «Науці поезії» Горация. 4. «Аристотелівський» і «гораціанський» напрями подальшого розвитку нормативної поетики (жанрова чи стильова домінанти). <p><u>Література:</u></p> <p>Аристотель. Поетика // Аристотель и научная литература / отв.ред. М.Л.Гаспаров – М., 1978. – С.111-163;</p> <p>Аристотель. Риторика // Аверинцев С.С. Риторика и истоки европейской литературной традиции. – М., 1996. – С.367-432;</p> <p>Гораций. Наука поэзии // Гораций: Оды, эподы, сатиры, послания. – М., 1970;</p> <p>Аверинцев С.С. Древнегреческая поэтика и судьбы мировой литературы // Аверинцев С.С. Риторика и истоки европейской литературной традиции. – М., 1996. – С.146-157;</p> <p>Гаспаров М.Л. Композиция «Поэтики» Горация // Очерки истории римской литературной критики. – М., 1963.</p>	<p>2 год.</p>
<p>Семінарське заняття 3.</p>	<p>«Ізоморфізм поетики тексту і поетики творення» План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Давні поетики Сходу і Заходу про природу «Тексту» та функції автора і реципієнта. 2. Проблема автора в контексті т.зв. «основного» міфу. 3. «Ймовірнісна» модель творчої свідомості В.Налімова та «некласичний» ідеал раціональності М.Мамардашвілі. 	<p>2 год.</p>

	<p style="text-align: center;"><u>Література:</u></p> <p>Брагинский В.И. Об изоморфизме макрокосма, микрокосма и литературы в поэтологических учениях средневекового Востока (Сравнительный этюд) // Эстетика Бытия и эстетика Текста в культурах средневекового Востока. – М., 1995. – С.9-50;</p> <p>Елизаренкова Т.Я., Топоров В.Н. Древнеиндийская поэтика и её индоевропейские истоки // Литература и культура древней и средневековой Индии. – М., 1979. – С.36-88;</p> <p>Налимов В.В. Спонтанность сознания. – М., 1989. – 287 с.</p> <p>Мамардашвили М.К. Классический и неклассический идеал рациональности. – М., 1994. – 90 с.</p>	
<p>Семінарське заняття 4.</p>	<p style="text-align: center;">«Поэтика интертекстуальности: витоки та основні напрями сучасного розвитку»</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спадщина М.Бахтіна та Ю.Тиньянова в рецепції теоретиків інтертекстуальності. 2. Поняття «текст у тексті» в працях Ю.Лотмана і Р.Тіменчика. 3. «Породження інтертексту» за І.Смірновим. <p style="text-align: center;"><u>Література:</u></p> <p>Бахтин М.М. Проблема содержания материала и формы в словесном художественном искусстве // Бахтин М.М. Вопросы литературы и эстетики. – М., 1975;</p> <p>Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского. – М., 1979;</p> <p>Тиньянов Ю.Н. Достоевский и Гоголь (к теории пародии); О литературной эволюции; О пародии // Тиньянов Ю.Н. Поэтика. История литературы. Кино. – М., 1977. – С.198-226, 270-281, 284-310;</p> <p>Кристева Ю. Бахтин, слово, диалог и роман: Разрушение поэтики; К семиологии параграмм // Французская семиотика: От структурализма к постструктурализму. – М., 2000;</p> <p>Женетт Ж. Введение в архитектекст // Женетт Ж. Фигуры. – М., 1998. – Т.2;</p> <p>Лотман Ю.М. Структура художественного текста. – М., 1970;</p> <p>Тименчик Р.Д. Текст в тексте у акмеистов // Труды по знаковым системам. XIV. Ученые записки Тартуского ун-та. – Вып.567. – Тарту, 1981;</p> <p>Тороп П.Х. Проблема интекста // Ibid;</p> <p>Смирнов И.П. Порождение интертекста: Элементы интертекстуального анализа с примерами из творчества Б.Л.</p>	<p>2 год.</p>

	<p>Пастернака. – СПб., 1995;</p> <p>Ямпольський М.Б. Память Тиресия: Интертекстуальность и кинематограф. – М., 1993.</p>	
Семінарське заняття 5.	<p>«Міфологізація як явище поезики ХХ ст.»</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості міфологізуючої рефлексії доби модернізму та постмодернізму. 2. Міф як інтертекст: функціонально-типологічні характеристики. 3. Міфологічні мотиви та ритуальні структури у тексті Теодосія Осьмачки. Поема «Поет» як «своєрідний український варіант загибелі богів» (Ю.Шерех). <p><u>Література:</u></p> <p>Мелетинский Е.М. «Мифологизм» в литературе ХХ века // Мелетинский Е.М. Пoesтика мифа. – 4-е изд. - М., 2006. С.277-372.</p> <p>Осьмачка Т. Из-под світу: Поетичні твори / Літ.редакція Ю.Шереха-Шевельова. – Нью-Йорк: Вільна Академія Наук у США, 1954. – 317 с.</p> <p>Шерех Ю. «Поет» Теодосія Осьмачки //Юрій Шерех. Пороги і запоріжжя. Література. Мистецтво. Ідеологія. – Т.1. – Харків, 1998. – С.248-268.</p>	2 год.
Семінарське заняття 6.	Контрольна робота.	2 год.
Семінарське заняття 7.	Презентація, захист і обговорення індивідуального проєкту.	2 год.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль знань відбувається під час проведення семінарських занять і має на меті виконання конкретних завдань, перевірку рівня засвоєння студентами навчальної програми. Формами поточного контролю є опитування, дискусії щодо обговорюваних проблем та опрацьованої літератури, а також контрольна робота.

Підсумковий контроль з дисципліни передбачає захист індивідуального проєкту та іспит.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПРОЄКТУ

Оберіть одну із запропонованих тем, додавши до реферату практичний аналіз будь-якого тексту з використанням описаних теоретичних підходів чи концепцій. Можна також обрати власну тему: системний аналіз художнього тексту з теоретичним обґрунтуванням дослідницького підходу та застосованих методик.

1. Концепція історичної поетики О.М.Веселовського
2. Засади лінгвістичної поетики О.А.Потебні.
3. Вчення про сюжетоскладання й оповідну композицію та конструктивні принципи віршу в теоріях російських формалістів.
4. Поетика домовленієвих і сюжетних феноменів у структурі персонажа (Л.Виготський).
5. Поетика історичної морфології оповіді, жанру, сюжету і тропів (О.Фрейдєнберг).
6. Розмежування телеологічного і психологічного планів літературного твору в працях А.Скафтімова.
7. Теоретичні витоки сучасної наратології.
8. Теорія знаку Ж.Дерріди.
9. Ідеї рецептивної естетики в працях Х.Р.Яусса та В.Ізера.
10. Метафізична феноменологія Р.Інгардена.
11. «Художній смисл і еволюція художніх систем» (І.Смірнов).
12. Принципи аналізу літературного твору в працях Ю.Лотмана.
13. Типологія літературних родів і жанрів за Г.М.Поспєловим.
14. Функція ритму у вірші та в прозі (А.Бєлий, Ю.Тинянов).
15. «Морфологія казки» В.Проппа (методика відокремлення синтагматичного ряду найдрібніших інваріантних одиниць епічного твору).
16. Антропологічна естетика Я.Мукаржовського та ідеї Празького лінгвістичного гуртка.
17. «Задоволення від тексту» і «Семіологія як пригода» Р.Барта у контексті постструктуралізму.
18. Основні концепції англійської «нової критики».
19. Основні концепції американської «нової критики».
20. Класифікація типів прозового слова за М.Бахтіним.
21. Принципи літературної герменевтики (В.Дільтей, Г.Шпет, Г.Гадамер).
22. Дослідження теорії формалізму О.Ханзен-Лєве: методологічні аспекти.
23. Поетологічні вчення середньовічного Сходу: концепти слова.
24. «Основні категорії класичної індійської поетики» (П.Грінцер).
25. «Герменевтика та її проблеми» (Г.Шпет)
26. «Сади перської поетики» (Н.Пригарина).
27. Проблеми барокової поетики у дослідженнях вітчизняних вчених.
28. Українські поетики у контексті європейського літературного процесу.
29. Дискурс українського модернізму (С.Павличко, Т.Гундорова, Я.Поліщук).
30. Класичний і некласичний типи художньої цілісності.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Активна участь у семінарі	7	5	35
Контрольна робота	1	10	10
Виконання й презентація індивідуального проєкту	1	15	15
Екзамен		40	40
Разом:			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності студента за кожним із запланованих видів робіт відбувається відповідно до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів	Критерії оцінювання
Усна відповідь на семінарі	5	Студент демонструє належний рівень знань і розуміння теми, опрацював основну й додаткову літературу, виявляє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення. Бере активну участь у дискусіях.
	4-3	Студент демонструє достатній рівень знань і розуміння теми, опрацював основну літературу, виявляє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, і послідовного мислення, однак робить незначні фактологічні помилки, подекуди некоректно інтерпретує мовні факти та/або припускається мовностилістичних помилок. Бере участь у груповому обговоренні.
	2-1	Студент опрацював лише частину основної літератури; його відповідям притаманний здебільшого репродуктивний характер, відповідь містить фактологічні неточності, неправильну інтерпретацію мовних фактів, необґрунтовані судження. Мовлення рясніє стилістичними помилками. Виявляє пасивність у груповому обговоренні.
Контрольна робота	10	Вичерпна відповідь на обидва запитання запропонованого варіанту. Студент може обрати інший з 30 варіантів контрольної роботи, втрачаючи при цьому 2 бали.

Індивідуальний проєкт (текст)	10	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє належний рівень теоретичної підготовки й розуміння теми, виявляє аналітичні здібності, здатність до самостійного аналізу, систематизації теоретичного матеріалу, мовностилістичну досконалість. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	9-5	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє достатній рівень теоретичної підготовки й розуміння теми, уміння правильно формулювати мету роботи. Виклад має логічний і послідовний характер, однак у тексті є певні неточності теоретичного змісту, мовностилістичні недоліки. Окремих частинам викладу бракує аналітичного характеру.
	4-1	Роботу виконано і подано вчасно. Автор демонструє достатній рівень теоретичної підготовки, однак роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Робота містить некоректну інтерпретацію тексту та/або необґрунтовані судження. Текст вирізняється значними мовностилістичними недоліками.
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін або виконане з порушенням норм академічної доброчесності.
Презентація індивідуального проєкту	5	5 = 1x5 (SIREL) – по 1 балу за дотримання кожної з 5-ти вимог: S (structure) – логіка викладу матеріалу I (information) – інформативність R (relevance) – відповідність темі, науковому жанру E (engagement) – залученість аудиторії L (language) – мовне оформлення

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Завдання історичної поезики О.Веселовського та лінгвістичної поезики О.Потебні (за антологією «Поэтика. Труды русских и советских поэтических школ», див. список літ-ри).
2. Породжуючі принципи поезики синкретизму; кумулятивні парадигми (за підручником С.Бройтмана, див. список).
3. Породжуючі принципи ейдетичної поезики традиціоналізму (за підручником С.Бройтмана, див. список).
4. Поетика художньої модальності: амбівалентність, метаболізм, егоцентричні тенденції (за підручником С.Бройтмана).
5. Основні теорії метафори (за збірником міжнародних досліджень «Теория метафоры» див. список).
6. Середньовічне та сучасне тлумачення концепту (за працею С.Неретіної «Тропы и концепты», див. список).
7. Теорія хронотопу (М.Бахтін, «Формы времени и хронотопа»; В.Топоров, «Пространство и текст», див. список).
8. Проблема літературної еволюції (за працями Ю.Тинянова «Проблема литературной эволюции» та І.Смірнова «Художественный смысл и эволюция поэтических систем», див. список).
9. Рецепція тексту і герменевтика (за збірником «Теории, школы, концепции. Художественная рецепция и герменевтика», див. список).
10. Типи та функції екфразису (за збірником «Экфрасис в русской литературе: Труды Лозаннского симпозиума», див. список).

11. Визначення риторики, поезики і неориторики (за працею Р.Лахман «Демонтаж красноречия. Риторическая традиция и понятие поэтического», див. список).
12. Поняття метатропу та функціональні характеристики інтертекстуальності (за працею Н.Фатєєвої «Контрапункт інтертекстуальности, или Интертекст в мире текстов», див. список).
13. Контексти розуміння та напрями дослідження українського бароко (за книгою Л.Ушкалова «Есеї про українське бароко», див. список).

Усі перелічені теми складають «резерв» додаткових запитань на іспиті.

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 – 90	Добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70			D (задовільно)
60 – 65	Задовільно		E (достатньо)
30 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 29			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до екзамену) складає 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 29 балів) студент зобов'язаний повторно вивчити дисципліну. У разі отримання оцінки «незадовільно» студент має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише «достатньо». Замість перескладання комісії студент може обрати повторне вивчення дисципліни.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про Академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року)

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iakosti-osvitnoi-diialnosti-ta-iakosti-vyshchoi-osvity/71-normatyvni-dokumenty

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

I. Посібники, антології, довідкові видання

1. Автоінтерпретація: Сб. статей. – СПб., 1998.
2. Бройтман С. Н. Историческая поэтика: Учеб. пособие. – М., 2001.
3. Историческая поэтика: Литературные эпохи и типы художественного сознания. – М., 1994.
4. Квадратура смысла: французская школа анализа дискурса. – М., 1999.
5. Література. Теорія. Методологія / Пер. з польськ. – К., 2006.
6. Поэтика. Труды русских и советских поэтических школ. – Budapest, 1982.
7. Семиотика и Авангард: Антология. – М., 2006.
8. Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. – Л., 1996.
9. Современное зарубежное литературоведение (страны Западной Европы и США): концепции, школы, термины. – М., 1996.
10. Теория метафоры. – М., 1990.
11. Теории. Школы. Концепции. Художественная рецепция и герменевтика. – М., 1981.
12. Успенский Б. Семиотика искусства. – М., 1995.
13. Эстетика Бытия и эстетика Текста в культурах средневекового Востока. – М., 1995.

II. Окремі дослідження

1. Аверинцев С. С. Риторика и истоки европейской литературной традиции. – М., 1996.
2. Барт Р. Избранные работы. Семиотика. Поэтика. – М., 1989.
3. вБиблер В. С. От наукоучения – к логике культуры: Два философских введения в ХХІ ек. – М., 1991.
4. Бахтин М. М. Вопросы литературы и эстетики. – М., 1975.
5. Бахтин М. М. Проблемы поэтики Достоевского. – М., 1979.
6. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества. – М., 1979.
7. Башляр Г. Новый рационализм. – М., 1987.
8. Брагинская Н. Экфрасис как тип текста // Славянское и балканское языкознание. – М., 1977.
9. Веселовский А. Историческая поэтика. – М., 1989.
10. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. – К., 2001.
11. Гаспаров М. Л. Избранные статьи. – М., 1995.
12. Деррида Ж. О грамматологии. – М., 2000.
13. Женетт Ж. Работы по поэтике: Фигуры. В 2 т. – М., 1998.
14. Жирмунский В. М. Задачи поэтики // Жирмунский В. М. Поэтика русской поэзии. – СПб., 2001. – С. 25-79.
15. Жолковский А. К., Щеглов Ю. К. Работы по поэтике выразительности: Инварианты – Тема – Приемы – Текст. – М., 1996.
16. Кісельова Л. Поетика й ідеологія міфу Василя Герасим'юка. – К.: 2016.
17. Кристева Ю. Избранные труды: Разрушение поэтики. – М., 2004.
18. Кристева Ю. Полілог. – К., 2004.
19. Кузнецов В. Г. Герменевтика и гуманитарное познание. – М., 1991.
20. Ласло-Куцюк М. Засади поетики. – Бухарест, 1983.
21. Лахманн Р. Демонтаж красноречия. Риторическая традиция и понятие поэтического. – СПб., 2001.
22. Левин Ю. И. Избранные труды: Поэтика. Семиотика. – М., 1998.
23. Лотман Ю. М. Внутри мыслящих миров. Человек – текст – семиосфера – история. – М., 1996.
24. Лотман Ю. М. Двойственная природа текста // Текст и культура: общие и частные проблемы. – М., 1985.
25. Лотман Ю. М. Структура художественного текста. – М., 1970.
26. Маковский М. М. Сравнительный словарь мифологической символики в индоевропейских языках. – М., 1996.
27. Мелетинский Е. М. Миф и двадцатый век // Мелетинский Е. М. Избранные статьи. Воспоминания. – М., 1998.
28. Мелетинский Е. М. Поэтика мифа. – М., 2006.

29. Мелетинский Е. М. О литературных архетипах. – М., 1994.
30. Мукаржовский Я. Эстетическая функция, норма и ценность как социальные факты // Чешская и словацкая эстетика. Т. 2. – М., 1985.
31. Мукаржовский Я. Преднамеренное и непреднамеренное в искусстве // Структурализм: «За» и «против». – М., 1975.
32. Неретина С. С. Слово и текст в средневековой культуре. – М., 1994.
33. Неретина С. С. Тропы и концепты. – М., 1999.
34. Поляков М. Вопросы поэтики и художественной семантики. – М., 1978.
35. Смирнов И. П. На пути к теории литературы. – Amsterdam, 1987.
36. Смирнов И. П. Художественный смысл и эволюция поэтических систем. – М., 1977.
37. Степанов Ю. С., Проскурин С. Г. Константы мировой культуры. Алфавит и алфавитные тексты в период двоеверия. – М., 1993.
38. Годоров Ц. Введение в фантастическую литературу. – М., 1997.
39. Топоров В. Н. Миф. Ритуал. Символ. Образ: Исследования в области мифопоэтического: Избранное. – М., 1995.
40. Топоров В. Н. Пространство и текст // Текст: семантика и структура. – М., 1983. – С. 227-284.
41. Тынянов Ю. Н. Поэтика. История литературы. Кино. – М., 1988.
42. Ушкалов Л. В. Есеї про українське бароко. – К., 2006.
43. Фарыно Е. Дешифровка // Russian Literature [Amsterdam]. – 1989. – Vol. 26. – P. 1-67.
44. Фарыно Е. Дешифровка III: Транссемиотическая лестница авангарда // Russian Literature. – 1992. – Vol. 32. – P. 1-39.
45. Фатеева Н. А. Контрапункт интертекстуальности, или Интертекст в мире текстов. – М., 2000.
46. Фрейденберг О. М. Миф и литература древности. – М., 1978.
47. Фрейденберг О. М. Поэтика сюжета и жанра. – М., 1997.
48. Фуко М. Слова и вещи: Археология гуманитарных наук. – М., 1977.
49. Ханзен-Лёве Оге А. Русский формализм: Методологическая реконструкция развития на основе принципа остранения. – М., 2001.
50. Шмид В. Проза как поэзия: Пушкин. Достоевский. Чехов. Авангард. – СПб., 1998.
51. Durand G. Les structures anthropologiques de l'imaginaire. – Paris, 1969.
52. Glowinsky M. Gry powiesciowe: Szkice z teorii i historii form narracyjnych. – Warszawa, 1973.
53. Kristeva J. Revolution in Poetic Language // The Norton Anthology of Theory and Criticism. – N. Y.; London, 2001.
54. Riffaterre M. Fictional Truth. – Baltimore and London, 1990.
55. Thompson S. Motif-Index of Folk Literature. Vol. 1-6. – Bloomington; London, 1966.

Додаткова література

1. Власов В.Г. Стили в искусстве: Словарь. – СПб., 1995-1996.
2. Жинкин Н.И. Проблема художественного образа в искусствах: Тезисы к докладу // Известия Академии наук СССР. Серия лит. и языка. – Т.44. - № 1. – 1985. – С.76-83.
3. Изер В. Историко-функциональная текстовая модель литературы // Вестник Московского университета. Сер.9. Филология. - № 3. – 1997.
4. Логический анализ языка. Космос и хаос: Концептуальные поля порядка и беспорядка / Под ред. Н.Д.Арутюновой. – М., 2003.
5. Налимов В.В. Вероятностная модель языка: О соотношении естественных и искусственных языков. – 3-е изд. – Томск. – М., 2003.
6. Произведённое и названное (Лекции о Прусте М.К.Мамардашвили. Философские чтения, посвященные М.К.Мамардашвили, 1995 год). – М.: Ad Marginem, 1998.
7. Степанов Ю.С. Протей: Очерки хаотической эволюции. – М.: Языки славянской культуры, 2004.
8. Толстой А.В. Стилизация авангарда // Символизм авангарда. – М.: Наука, 2003.
9. Топоров В.Н. Об «этропическом пространстве поэзии (поэт и текст в их единстве) // От мифа к литературе: Сб. в честь 75-летия Е.М.Мелетинского. – М., 1998. – С.25-42.

10. Faryno I. Введение в литературоведение. – Warszawa, 1991.
11. Landow G.P. The definition of hypertext and its history as a concert. – The Johns Hopkins University Press, 1992,
12. Modernity and Identity. – Oxford UK & Cambridge. USA, 1992.

*Затверджено на засіданні кафедри літературознавства НаУКМА
2020 р. (протокол №)*